

ÅRSPLAN 2021 – 2022

Øvre Bardu barnehage

VENNSKAP – TRYGGHET – TILHØRIGHET

Bardu kommune

INNHold

VELKOMMEN TIL BARNEHAGEÅRET 2021/2022.....	3
BARNEHAGENS FORMÅLSPARAGRAF.....	3
Barn og ungdom.....	3
Demokrati.....	3
Mangfold og gjensidig respekt.....	3
Likestilling og likeverd.....	4
Bærekraftig utvikling.....	4
Livsmestring og helse.....	4
HOVEDMÅL.....	5
SATSINGSOMRÅDER.....	5
BARNEHAGENS INNHold.....	5
Omsorg.....	5
Lek.....	6
Danning.....	7
Læring.....	7
Vennskap og fellesskap.....	8
Kommunikasjon og språk.....	8
Barnehager med samiske barn.....	8
BARNs MEDVIRKNING.....	8
SAMARBEID HJEM OG BARNEHAGE.....	8
OVERGANGER OG TILVENNING.....	9
PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON.....	9
VÅR DIGITALE PRAKSIS.....	10
BARNEHAGENS FAGOMRÅDER.....	10
Kommunikasjon, språk og tekst.....	10
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	10
Kunst, kultur og kreativitet.....	11
Natur, miljø og teknologi.....	11
Antall, rom og form.....	12
Etikk, religion og filosofi.....	12
Nærmiljø og samfunn.....	13

BURSDAGSFEIRING I BARNEHAGEN.....	14
SAMARBEIDSUTVALGET.....	14
TIDSRAMME OG DAGSRYTME.....	14
NOEN AV VERKTØYENE VÅRE.....	14
SAMARBEIDSPARTNERE.....	15

VELKOMMEN TIL BARNEHAGEÅRET 2021/2022

Velkommen til Øvre Bardu barnehage som er en kommunal barnehage med to – avdelinger, som ligger i landlige omgivelser 5 km fra Setermoen sentrum mot Altevatn. Vi har flotte turområder rett utenfor døra med gangavstand til vann, blåbærskog og fine turstier i marka.

Vi holder til i samme bygg som Øvre Bardu skole, og har et nært samarbeid med dem for å skape gode overganger for barna.

BARNEHAGENS FORMÅLSPARAGRAF

Jf. lov om barnehager

§ 1. Formål

”Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.....».

Ut fra denne paragrafen i Lov om barnehage har Departementet fastsatt nærmere regler om barnehagens innhold og oppgaver i forskriften Rammeplan for barnehage (2017). Rammeplanen beskriver ansattes mandat i arbeidet rundt barna.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen har samarbeidsutvalget i Øvre Bardu barnehage fastsatt denne årsplan pr.....

Barn og barndom

Vi i Øvre Bardu barnehage anerkjenner og ivaretar barndommens egenverdi ved å møte barna med kjærlighet, respekt og varme for den de er, og det de er opptatt av. Vårt hovedfokus er barnets beste og skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser som berører barnet. For å kunne møte barna på best mulig måte, reflekterer vi sammen rundt barns beste i ulike arenaer som avdelingsmøte, personalmøte osv. For å finne best mulig ut hva som er barnas beste, ønsker vi å skape arenaer der barna skal kunne snakke om det meste sammen med en tilstedeværende/anerkjennende ansatt og eventuelt med andre barn.

Demokrati

Vi jobber for å fremme demokrati, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap. Hos oss skal alle få medvirke uavhengig av kommunikasjonssevner og språklige ferdigheter. Demokrati kan vi vise gjennom avgjørelser som skal gjøres i fellesskap og omhandler barnegruppa der hvert barn får medvirke. Dette innebærer også en øvelse i at det ikke alltid blir slik enkeltbarnet ønsker, men til beste for barnegruppa. Dette bidrar også til begynnende forståelse for ulikheter, behov, mangfold og gjensidig respekt.

Mangfold og gjensidig respekt

Barna skal bli sett og anerkjent for den de er og det de mener, samtidig som de opplever at de hører til i fellesskapet. Personalet i Øvre Bardu barnehage skal fremme toleranse og respekt ved å være en god rollemodell og bidra til erfaring med at det finnes mange måter å tenke på, handle på og leve på.

Likestilling og likeverd

Likestilling og likeverd skal fremmes uavhengig av forhold som blant annet kjønn- og kjønnsidentitet, etnisitet, sosial status, religion osv. Det vil si at det må være rom for at alle barn kan delta i aktiviteter og som tilrettelegges til deres alder. Alle former for diskriminering skal motvirkes og barnehagen skal fremme nestekjærlighet. Personalet løfter fram utfordringer rundt holdninger til dette som skaper refleksjon i både blant personalet og sammen med barna.

Begrepet rettferdighet vil vi arbeide med ved å ha gode refleksjoner rundt, både i personalgruppa og sammen med barna. Likeverd og rettferdighet er ikke det samme, og rettferdighet er ikke det samme som at alle blir behandlet helt likt. Vi vil legge til rette for at barn får tid til å utvikle en forståelse om at rettferdighet ikke handler om at alle behandles helt likt eller får helt lik hele tiden. Men alle har krav på å bli behandlet utfra sine ulike behov i ulike situasjoner.

Bærekraftig utvikling

I barnehagen skal barna lære gode holdninger og handlemåter for mer bærekraftige samfunn, og hvordan vi som lever i dag skal få dekket grunnleggende behov uten å ødelegge kommende generasjoners mulighet til å få dekket sine. Barna skal erfare å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen. Vi snakker blant annet med barna om hvordan vi ferdes i naturen uten å gjøre «skade». Det kan være at vi tar med oss søppel hjem, ikke hugge eller skjære i trær o.l. Vi legger til rette for øvelser i å tenke konsekvenser for framtiden, i valgene vi gjør.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal fremme både fysisk og psykisk helse, og barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge og aktivt håndtere krenkelser og mobbing. Dette framgår tydelig av målsettingen vår i Øvre Bardu barnehage, som sier at alle hos oss skal oppleve vennskap, trygghet og tilhørighet.

En viktig faktor i dette arbeidet er hvordan de voksne opptrer i ulike situasjoner. Er det noen barn som oftere enn andre ikke blir hørt eller sett? Hvordan snakker vi om andre barn eller voksne? Hvilket kroppsspråk får vi når vi er irritert for at noen ikke «hører etter» eller «bråker»? Er vi mer opptatt av egne behov for voksen snakk enn å gi barna vår oppmerksomhet? Klarer vi å være profesjonelle yrkesutøvere? Dette er tema vi tar opp og drøfter i personalgruppa.

Daglig fysisk aktivitet, å fremme bevegelsesglede og motorisk utvikling samt det å gi barna gode matvaner er en viktig oppgave for barnehagen. Det vil si at vår oppgave er å tilrettelegge for gode leke og læringsmiljø i trygge og gode omgivelser, der barna får aktivt delta i hverdagen hvor vi kan sykle, løpe, klatre, kaste ball osv. Personalets oppgave blir ikke å unngå utfordringer, men tilrettelegge for gjentatte øvelser med støtte, hjelp og veiledning som bidrar til mestringsfølelse og motivasjon til nye utfordringer.

Vi vil også bruke nærmiljøet for turer for aktivitet og oppdagelse. Vi bruker også matsituasjonen til å snakke om hva vi liker og hva som er bra mat for kropp og aktivitet.

Personalet skal være bevisst på at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.

HOVEDMÅL

Vi har som mål at ungene i Øvre Bardu barnehage skal oppleve at de er verdifulle, at de har venner og at de kjenner trygghet og tilhørighet.

Herunder kommer følgende delmål:

Vi skal lære ungene å bli i stand til å etablere vennskap og mestre allsidig lek.

Alle, både barn og voksne, skal være høflige, snakke i en hyggelig tone, og lytte til hverandre. Vi sier hei når vi kommer, ha det når vi går, venter på tur, sender til hverandre ved bordet, lytter til hva andre har å si osv.

Personalet er gode sosiale og språklige modeller for barna og som er gode forbilder for barna i tråd med vårt hovedmål.

SATSINGSOMRÅDER

Barnehage og skole står i endringer både i lovverk og planverk. For å få drahjelp i endringsarbeidet, har ansatte i barnehage og skole i Bardu kommune deltatt i tre nasjonale satsinger i senere tid; realfag, inkluderende barnehage- og skolemiljø og språk (Samlingsbegrep i Bardu er RIS). I disse satsningene har barnehagene hatt stort fokus på matematikk gjennom undring og erfaring, inkludering der alle skal føle at de hører til og opplever trygghet, og språk som bidrar til å kunne uttrykke seg og kommunisere i relasjoner med andre.

Disse satsningene drar vi med oss videre det neste året i arbeidet rundt barna. Personalet øver seg i å etterstrebe bevissthet som rollemodell og ansvarlighet for gode relasjoner, som legger et godt grunnlag for hvordan barna best mulig måte blir rustet til livet som ligger i framtida.

BARNEHAGENS INNHOLD

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. Lek, undring og utforsking står sentralt. Arbeidet med innholdet må ses i sammenheng. Barnehagen er en kulturarena med en atmosfære preget av humor og glede. Her har vi oppsummert noen viktige hovedpunkter hentet fra rammeplanen og hvordan vi jobber med dette hos oss:

Omsorg

For at barna skal trives og være trygge forutsetter det at personalet møter dem med omsorg. Den som blir vist omsorg lærer også å vise omsorg for andre. Personalet skal være sensitiv for barnas behov, støtte og oppmuntre til å ta imot og gi omsorg til andre og bidra til at barna utvikler tillit til seg selv og andre.

1-3 år:

- o Barnehagen har primærkontakter ved oppstart for å sikre tilknytning.

- o Personalet sikrer at barna får ernæringsmessig god mat og tilstrekkelig hvile i en dagsrytme som er tilpasset barnas behov, i nært samarbeid med foreldre.
- o Barna øver på å dele leker med hverandre, begynnende samarbeid.
- o Personalet er lydhøre og sensitive for barnas behov.
- o Personalet er bevisst på sin rolle som forbilde og modell for omsorgsfull atferd, og hvordan man kommuniserer.

3-6 år:

- o Barnehagen vurderer i hvert tilfelle behovet for primærkontakt for barn som skifter avdeling.
- o Barna deltar på Steg for Steg og lærer å kjenne igjen og sette ord på egne og andres følelser. I førskolegruppa bruker vi Grønne tanker – glade barn.
- o Vi samtaler med barna om at alle skal være med i leken, om det at alle skal få være med og bestemme og at det kan være lurt å ha hver sin tur. Samtidig skal vi verne om den gode leken.
- o Vi snakker om følelser og viser at vi ser når barna viser omsorg for hverandre.
- o Personalet er forbilder og modell for omsorgsfull atferd ved at vi viser at vi bryr oss om hverandre i det daglige. Herunder er det også viktig å være bevisst på hvordan vi kommuniserer med hverandre.

Lek

Leken skal være sentral i barnehagen, og lekens egenverdi er udiskutabel. I leken utvikles alle sidene ved barnet, og barn som ikke får være med i lek mister en viktig arena for egen utvikling. Vi har nulltoleranse for utestenging. Personalet skal inspirere til og tilrettelegge for allsidig lek både ute og inne, alene og sammen med andre.

1-3 år:

- o Vi setter av tid til lek.
- o Vi observerer hva barna er interessert i og passer på å ha utstyr tilgjengelig som kan oppmuntre og inspirere til lek.
- o Vi bruker konkrete i formidling av historier til barna slik at de får inspirasjon til egen lek.
- o Vi lar ungene få utfolde seg i kroppslige aktiviteter.

3-6 år:

- o Vi gir ungene varierte leseopplevelser som kan inspirere til lek.
- o Vi har en dagsrytme som sikrer at det blir nok tid til å leke.
- o Vi dramatiserer fortellinger for ungene.
- o Vi hjelper alle inn i leken, eller setter i gang en ny lek.

Danning

Barnehagen skal bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i et demokratisk fellesskap. Barnehagen skal både fremme samhold og solidaritet samtidig som barnas individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Evne til kritisk tenking og refleksjon og vurdering skal oppmuntres slik at barna får kompetanse til både å stå imot og å handle slik at de kan bidra til endringer.

1-3 år:

- o Barna deltar i aktiviteter som påkledning, måltid, samlingsstund og lignende, og får gradvis være med og ha innflytelse.
- o Personalet utfordrer barna til å undre seg over fenomener, for eksempel hvis noen virker lei seg eller glad. Dette gjøres både i uformelle og formelle (Start – samling) sammenhenger.

3-6 år:

- o Barna blir i større grad tatt med på råd når vi skal bestemme aktiviteter og innhold i disse. De må si noe om egne valg og hva det får å si for andre.
- o Barna blir utfordret på å si noe om hva de tenker i ulike sammenhenger. Det kan handle om egne og andres følelser, om rettferdighet, om miljøvern og andre tema som er naturlig å berøre.
- o Vi samtaler om forskjellighet og at det er fint at vi er ulike og har ulike tanker og preferanser.

Læring

Barnehagen skal være et stimulerende miljø for læring og mestring. Her skal barna få stimulert sin nysgjerrighet, kreativitet og sitt vitebegjær, og barnehagen skal bidra til at barna forstår sammenhenger og utvider sine perspektiver slik at det gir ny innsikt. Barna skal selv aktivt bidra i egen og andres læring.

1-3 år:

- o Personalet har tilgjengelig leke- og aktivitetsmateriell som treffer barna utviklingsmessig. Dette endres i løpet av året.
- o Vi ser i faktabøker og snakker om det vi ser, og gir barna varierte opplevelser.
Vi lar barnets interesse styre hva vi har fokus på.
Vi jobber med de ulike fagområdene (se fra side 10).

3-6 år:

- o Vi presenterer tema for barna der de ut fra ulike innfallsvinkler kan utforske og bearbeide stoffet.
- o Valg av bearbeidingsmåter skal ta utgangspunkt i barnas initiativ og utforskertrang- og behov.

Vi jobber med de ulike fagområdene (se fra side 10).

Vennskap og fellesskap

Det å lære seg sosial samhandling og det å lære å etablere og opprettholde vennskap er grunnpilaren i menneskets videre utvikling. Vi mener at gode holdninger til hverandre må etableres fra starten, og vi har nulltoleranse for utestenging. Det betyr også at vi har mange utfordringer med å finne gode måter å takle at noen ikke vil ha med andre i lek. Vi bruker mye tid på å nyansere og finne mulige løsninger sammen med barna.

Kommunikasjon og språk

Vi har deltatt i en nasjonal språksatsing gjennom å være språkkommune. Voksenrollen vil her ha ekstra fokus, og noe av det vi skal jobbe med er hvordan personalets måte å kommunisere på i ulike situasjoner får betydning for hva barna lærer av oss som språk- og rollemodeller.

Barnehager med samiske barn

Samiske barn og foreldre skal forvente at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold.

BARNES MEDVIRKNING

Vi ivaretar barns medvirkning med utgangspunkt i deres alder og modningsnivå. Alle sin stemme skal bli hørt. På Kalvebingen er det særlig viktig også å tolke den non verbale kommunikasjonen for å kunne ivareta barns rett til medvirkning. For eksempel kan barnets oppmerksomhet mot en bestemt leke være avgjørende for at personalet kan bruke denne som innfallsport til et opplegg eller en aktivitet med barna. Barn som er opptatt av dyr kan bli utfordret til å videreutvikle denne interessen hvis personalet er observante for nettopp dette. Likedan forteller barnet mye om de er tilfreds, slitne, lei seg gjennom sin væremåte. Dette gjelder for alle barn, ikke bare de yngste.

På Kløverenga er barna eldre og uttrykker oftere synspunkter og interesser verbalt. De ønsker å gå på tur, spise lunsjen ute, bytte ut leker eller ominnrede rom, og ofte lar det seg gjøre å etterkomme disse ønskene. Valg av bok er et annet eksempel.

En viktig side ved barns medvirkning er at barna ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

SAMARBEID HJEM OG BARNEHAGE

Vi har innført et foreldremøte på våren for de som har nye barn i barnehagen fra august. Her starter samarbeidet allerede før barnet er begynt. Vi har også oppstarts samtaler tidlig på høsten for disse, i tillegg til et foreldremøte for alle foreldrene. Det viktigste samarbeidet finner sted i de daglige møtene mellom familien og barnehagen ved bringing og henting. Her utveksler vi gjensidig informasjon som kan ha betydning for barnets trivsel og utvikling på begge arenaer. I foreldresamtaler fordyper vi oss i barnets utvikling på ett eller flere områder. Vi tilbyr slike samtaler etter jul hvert år for alle, men har

foreldresamtaler etter nærmere ønsker og avtaler flere ganger i løpet av året. Innspill vi får fra foreldrene underveis tar vi med oss når vi vurderer og planlegger videre virksomhet.

OVERGANGER OG TILVENNING

Når barnet begynner hos oss får det en kontaktperson i personalet på sin avdeling. Denne skal bidra til at barnet får en trygg tilknytning i barnehagen i overgangen til et liv utenfor hjemmet. Barna bruker ulik tid på tilvenningen, og vi er opptatt av å bruke den tiden som det enkelte barn trenger. For noen kan det være nok med to- tre tilvennings dager, andre vil trenge ei uke eller mer. Det er viktig med korte dager i starten når barnet skal bli kjent med rommene, lekeplassen og mange nye ansikter. Personalet gjør avtaler med foreldrene fortløpende i denne perioden.

Ved overgang fra Kalvebingen til Kløverenga er vi i en gunstig situasjon hos oss. Vi lever så tett på hverandre i det daglige at barna er godt kjent med både lokaler og personale og andre barn fra før. Vi vurderer allikevel hvert enkelt barn sitt behov for en ekstra kontaktperson ved interne overganger. Om mulig er barnet selv med på å flytte garderobeplass før ferien, som en markering på overgangen.

Overgangen til skolen har vi fått gode rutiner på. Pedagogene i barnehagen og på skolen møtes og lager en felles plan for overgangen som går gjennom hele det siste barnehageåret og som avsluttes utpå høsten etter at de har gått på skolen noen uker. Barnehagen skriver overgangsskjema som følger barna over i skolen der hensikten er å gi skolen informasjon om styrker hos barnet som de kan bygge videre på. Det viser også hvilke områder barnet har fått kjennskap til gjennom arbeidet i førskolegruppa. Her kommer også eventuelle særskilte behov fram.

PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON

Lov om barnehager med forskrifter og rammeplanen for barnehagen gir føringer for det pedagogiske tilbudet vi gir. Planlegging av innholdet i Øvre Bardu skjer på bakgrunn dette. Samtaler og vurderinger sammen med foreldrene samt refleksjoner og vurderinger på den enkelte avdeling og i fellesskap med hele personalet hjelper oss å tilpasse planene til våre barn både enkeltvis og i gruppe. Vi snakker også med barna om hva de liker å gjøre og hva de syns om opplegg vi har hatt. Barnets trivsel og utvikling samt pedagogisk innhold er det som er gjenstand for vurderingen.

Arenaer for vurdering og refleksjon hos oss er samtaler med barn og foreldrene, ukentlige avdelingsmøter, månedlige personalmøter og 8 planleggingsdager i løpet av året. Her deltar hele personalgruppa. På ledernivå har vi kommunalt ledernetverk for pedagogiske ledere og fagmøte for alle styrerne.

Ut over den pedagogiske dokumentasjonen (=refleksjoner og vurderinger i personalet) har vi dokumentasjon tilgjengelig slik at vi kan synliggjøre for andre hva vi driver med for å innfri kravene i rammeplanen. Hos oss har vi blant annet årsplanen delt ut til eier, alle foreldre og medlemmer av samarbeidsutvalget. Vi har referater fra personalmøter tilgjengelig, spesialutskrifter av vurderinger og arbeid med språksatsingen, bilder fra ulike aktiviteter henges opp og formingsopplegg utstilt.

VÅR DIGITALE PRAKSIS

Av digitale verktøy har vi først og fremst PC og i-pad. Sistnevnte brukes stort sett til å la barna spille pedagogiske spill. PC bruker vi til bildebehandling og til å lete etter bilder og informasjon sammen med barna. Personalet skal lære mer om bruken av dette framover. Vi er bevisst på å formidle digital dømmekraft. Dette gjør vi ved å delta sammen med barna i bruk av ulike hjelpemidler der vi samtaler rundt det vi ser og hører.

BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

De sju fagområdene vi arbeider med er skissert i rammeplan for barnehagen (Rpl.2017). Fagområdene skal ses i sammenheng og de skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barns rett til medvirkning skal ivaretas i valg av retning og arbeid. Her kommer en kort versjon av hva fagområdene inneholder, samt en plan for hvordan vår barnehage tenker progresjon i arbeidet med dem.

Kommunikasjon, språk og tekst

Utvikling og utforskning av språk i vid forstand er essensen av dette fagområdet. Dette skjer gjennom at barna får leke og ved at personalet introduserer barna for ulike språk- og språkformer. Barna skal få utforske både skriftlig og muntlig språk. Vi skal bade barna i språk!

1-3 år:

- Personalet hjelper de yngste med å sette ord på følelser og opplevelser slik at barna etter hvert får dem inn i sitt ordforråd.
- Vi leser på måter som er tilpasset barna. For de yngste bruker vi mye konkreter, og vi lar barna delta aktivt i lesinga.
- Vi har spontane lesestunder og planlagte eventyr.
- Vi synger og bruker gjerne bevegelsessanger.

3-6 år:

- Vi synger, leser, samtaler og tuller og tøyser med språket.
- Vi leser på måter som er tilpasset barnas økende alder. Vi lar barna selv delta aktivt i lesingen. Vi leser bilder, ord, ord og bilder i lag, med og uten konkreter og vi samtaler underveis.
- Vi dramatiserer noen ganger.
- Vi oppfordrer til lekeskriving.
- Vi oppmuntrer alle forsøk på å skrive.
- Vi dramatiserer månedens eventyr, med bordteater og teater.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Forståelse for sammenhengen mellom sunn mat og god helse er viktig. Barnehagen har en viktig oppgave med å lære barna gode vaner både i forhold til kost, hygiene, bevegelsesglede og det å sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser.

1-3 år:

- Vi tilbyr barna sunn mat i det daglige kostholdet. Det vil si grovt brød, minst mulig tilsatt sukker, sunt fett og grønnsaker og frukt.
- Vi innarbeider gode hygienerutiner før måltider og i forbindelse med stell og toalettbesøk.
- Vi øver på av- og påkledning.
- Vi er mye ute.
- Barna får bevegelsesutfordringer ved at de må prøve selv.
- Vi har mulighet til å bruke gymsalen.

3-6 år:

- Vi opprettholder det sunne kostholdet og samtaler med ungene om hva sunn mat er.
- Vi gir barna flere fysiske utfordringer etter hvert som de blir eldre, blant annet går vi på litt lengre turer.
- Vi følger opp hygienerutiner.
- Vi snakker om kroppen, bevisstgjør hva de ulike kroppsdelene heter, at kroppen er din og at du bestemmer over den.
- Vi snakker om at ingen andre kan bestemme over din kropp og dine grenser.
- Vi er mye ute og bruker gymsalen når vi er forhindret fra å gå ut.

Kunst, kultur og kreativitet

Barnehagen skal støtte barna i å skape sine egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. De skal bli kjent med ulike uttrykksformer som billedkunst, kunsthåndverk, film, arkitektur og design i tillegg til de mer tradisjonelle som musikk, dans, drama, språk og litteratur. Det å bli kjent med ulike verktøy, materialer, teknikker og teknologi er en del av dette.

1-3 år:

- Vi har sang-samlinger ledet av voksne.
- Vi har historiefortellinger ved å se i bøker, fortelle historier ved hjelp av konkrete, leke enkle historier osv.
- Ungene deltar i enkle formingsaktiviteter, for eksempel fingermaling, rive papir, bruke lim osv.
- Vi ser på bilder og undre oss over det vi ser.

3-6år:

- Vi har samlinger ledet av voksne, hvor alle får delta.
- Vi har historiefortellinger og dramatisering
- Vi utvider / avanserer materialvalget i formingsaktiviteter, bruker naturmateriale og utprøver flere teknikker.

Natur, miljø og teknologi

Barnehagen skal bidra til at barna blir glad i naturen og forstår verdien av den og utvikler ønske om å verne om den. Gjennom lek og naturopplevelser til alle årstider får barna erfaringer som også kan knyttes opp til naturvitenskapelige fenomener og læring om redskaper og teknologi.

1-3 år:

- Vi er mye ute.
- Vi undrer oss over naturen.
- Vi tar med oss ulike naturmaterialer inn til undring og bruk i bord-aktiviteter.
- Vi ser på sola, månen, stjerner og nordlys og har formingsaktiviteter knyttet til dette.
- Vi sender med matavfall til de som har dyr hjemme

3-6 år:

- Vi undrer oss over fenomener.
- Vi tar med oss naturmaterialer inn til undring og bruk i bord-aktiviteter.
- Vi har ulike vinteraktiviteter.
- Vi plukker bær, tar med søppel hjem osv.
- Vi spiser ute når været tillater det, både medbragt niste og vi lager mat på bålet/ bålpanne
- Vi samtaler med barna om naturvern, håndtering av søppel og om at vi skal bevare naturen.
- Vi snakker om elg- og rypejakt og deltar etter mulighet på slakting av elg og setter opp rypesnare.
- Vi undrer oss og gjør forsøk i lag med barna, f.eks. «Hva skjer hvis...»

Antall, rom og form

Barna skal få hjelp til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Det skjer ved at de oppdager, utforsker og skaper strukturer. I barnehagen skal ungene få oppdage matematikk i dagliglivet og på andre områder og få stimulert både undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. Gjennom lek og sammenligning skal barna sammenligne, sortere, plassere, orientere, visualisere, kjenne former, mønster, telle og måle.

1-3 år:

- Enkel telling.
- Lære først, sist og sortere stor og liten.
- Lære forskjellen på tomt og fullt.
- Sortere farger og størrelser gjennom ulike spill og i lek.
- Gjennom lek og materiell stifter barna bekjentskap med former; sirkel, trekant, firkant.

3-6 år:

- Telling i naturlige situasjoner.
- Lære flere matematiske begreper; mellom, stor, over og under, foran og bak osv.
- Sortere former i ulike sammenhenger og gjenkjenne hva som karakteriserer formene.
- Spille både brettspill og digitale spill.
- Bruke av eventyr med tallbegreper.

Etikk, religion og filosofi

Dette fagområdet gjenspeiler barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag. Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i de religioner og livssyn som er

representert i barnehagen. Barna skal utvikle toleranse, forståelse og respekt for ulikheter på alle områder. Filosofering, undring, kritisk tenking og dømmekraft skal øves opp her.

1-3 år:

- Vi øver på å dele leker med hverandre.
- Vi samtaler om / setter ord på følelser og øver på å ta hensyn til andre.
- Vi feirer religiøse høytider som jul og påske.
- Vi er bevisst voksenrollen.
- Vi bruker undring som et virkemiddel til å få barna til å reflektere.

3-6 år:

- Vi har nulltoleranse for utestenging.
- Vi fortsetter å bruke undring som verktøy for å sette i gang refleksjonsprosesser.
- I tillegg til at personalet er viktige forbilder, blir nå samtaler og undring med barna et viktig supplement til å utvikle gode holdninger.
- Vi feirer religiøse høytider som jul og påske.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagens hverdagsliv skal legge grunnlaget for innsikt og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn, og sikre opplevelse av tilhørighet til nærmiljøet. Her skal barna lære om lokale tradisjoner og om yrker og samfunnsinstitusjoner. Lek og varierte aktiviteter skal gi barna erfaring med å lytte, forhandle og diskutere. Barna skal få begynnende kjennskap til menneskerettighetene. Dette fagområdet omfatter også kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon. Likedan til nasjonale minoriteter som kvener/ norskfinner, jøder, skogfinner, rom og romanifolk/ tatere.

1-3 år:

- Vi har hver sin tur til å prate, trekke sang kort o.l. i samlingsstunder.
- Vi har Start for toåringene.
- Vi øver på å vise hensyn.
- Vi deltar på enkle tilstelninger på skolen og på Viking.
- Vi besøker naboer.

3-6 år:

- Vi har Start for treåringene og Steg for steg for de som er over tre år.
- Samtaler om at valg vi tar får konsekvenser for andre.
- Vi markerer Samefolkets dag 6.februar med mat, kultur og historie. I samme periode blir barna kjent med de øvrige nasjonale minoritetene.
- Vi gir barna innblikk i hvor vi står i et historisk perspektiv med fortid, nåtid og framtid.
- Vi bruker og samtaler om nærmiljøet.

BURSDAGSFEIRING I BARNEHAGEN

Vi feirer bursdager med å heise flagg ute når barna kommer om morgenen. Inne er det feiring med sang bursdags krone, oppskyting av bursdagsraketter samt pyntet langbord i lunsjen. Det viktigste er å ha barnet i fokus denne dagen.

Det er ikke anledning til å dele ut bursdagsinvitasjon i barnehagen.

SAMARBEIDSUTVALGET

er barnehagens øverste organ, og behandler saker som angår barnehagen. Samarbeidsutvalget godkjenner barnehagens årsplan, tar opp saker på vegne av foreldrerådet (=alle foreldrene), personalet, eller får saker fra administrasjonen til høring. Utvalget er satt sammen av likt antall representanter fra foreldrene og ansatte og en politisk valgt representant. Styrer er sekretær for utvalget, og har uttale- og forslagsrett.

TIDSRAMME OG DAGSRYTME

Barnehagen åpner kl 07.00 og stenger kl. 16.15. Innenfor denne tiden har vi en kjernetid mellom kl 08.45 og 14.30. Dette er den tiden barnehagen er fullt bemannet.

Vi har i tillegg til denne årsplanen en aktivitetsplan for barnehageåret, og ukeplan (hver uke). Vi tilpasser dagsrytme og ukesrytme til beste for barnegruppa.

Vi har åtte kurs- og planleggingsdager i løpet av året, og da er barnehagen stengt. I 2021-2022 er det følgende dager:

- Torsdag 19. august
- Fredag 20. august
- Mandag 15. november
- Tirsdag 16. november

- Mandag 3. januar
- Tirsdag 19. april
- Mandag 16. mai
- Tirsdag 7. juni

Barnehagen har stengt i romjula og onsdag før påske.

De siste 3 ukene i juli holder barnehagene i Bardu sommerstengt (se vedtekter).

NOEN AV VERKTØYENE VÅRE

Steg for steg – et program som brukes i arbeidet med å utvikle barnas sosiale kompetanse.

Start – steg for steg's program for de aller minste barna.

Alle med – et observasjonsverktøy for barnets helhetlige utvikling.

TRAS – et observasjonsverktøy spesielt for utvikling av språklig og kommunikasjon, som brukes etter avtale med foresatte ved behov.

GRØNNE TANKER – GLADE BARN tenkebamsen som bidrar til samtale om følelseslivet, spesielt for førskolegruppa.

Snakkepakken - Snakkepakken er et språkverktøy som inneholder et stort utvalg av gjenstander, spill og bøker. På en lekende måte bruker vi Snakkepakken for å styrke barns språk samt læringen av begreper. Denne kan vi bruke både i samlingsstunder og ellers i temaarbeid.

Mattekista – et verktøy med konkrete og nyttig materiell til øvelse av spesifikke, grunnleggende ferdigheter i matematikk, som sortering, klassifisering, telling, plassering, rom, form, mønster, tid m.fl. Materiellet er lekpreget og skal bidra til å vekke nysgjerrighet og lærelyst.

Ipad som læringsverktøy.

Eksperimenter for realfagsfokus.

Observasjonsskjema – inkluderende barnehagemiljø.

SAMARBIEDSPARTNERE

Barnehagen kan samarbeide med skolen, PPT, barnevernstjenesten, helsestasjonen, fysioterapeut og tannhelsetjenesten.